
Έρευνα Συμμόρφωσης των Ελληνικών Επιχειρήσεων με τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία των Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 “GDPR”

1. Ταυτότητα Έρευνας

Ένα χρόνο μετά την εφαρμογή του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία των Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 "GDPR" (εφεξής ως "GDPR"), η **PRIVACY ADVOCATE** διεξήγαγε μαζί με την εταιρεία **DATA RC** έρευνα αξιολόγησης ως προς το ποσοστό ετοιμότητας των Ελληνικών Επιχειρήσεων στις απαιτήσεις του GDPR.

ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	
Μεθοδολογία:	Διενεργήθηκε αυτοσυμπληρούμενη ηλεκτρονική έρευνα σε επιχειρήσεις οι οποίες επεξεργάζονται συστηματικά προσωπικά δεδομένα.
Διεξαγωγή:	1/2-20/5/2019
Δείγμα συμπληρωμένων ερωτηματολογίων:	76

Όλα τα ερωτηματολόγια ελέγχθηκαν για την πληρότητα και την ορθότητά τους.

2. Στοιχεία επιχείρησης

Το μέγεθος του δείγματος είναι 76 επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς και επεξεργάζονται προσωπικά δεδομένα. Ο GDPR εφαρμόζεται σε όλες τις επιχειρήσεις ανεξαρτήτως μεγέθους οι οποίες δραστηριοποιούνται μεταξύ άλλων στον τομέα της υγείας, του εμπορίου και της παροχής υπηρεσιών.

▪ Αντικείμενο δραστηριότητας

Αντικείμενο δραστηριότητας	%
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	27,6
ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ, ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	14,5
ΆΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	11,8
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	9,2
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	5,3
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	5,3
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	3,9
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ, ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	2,6
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	2,6
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	2,6
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	2,6
ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	2,6
ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	1,3
ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	1,3
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	1,3
ΔΑ	5,3

▪ Μέγεθος επιχείρησης

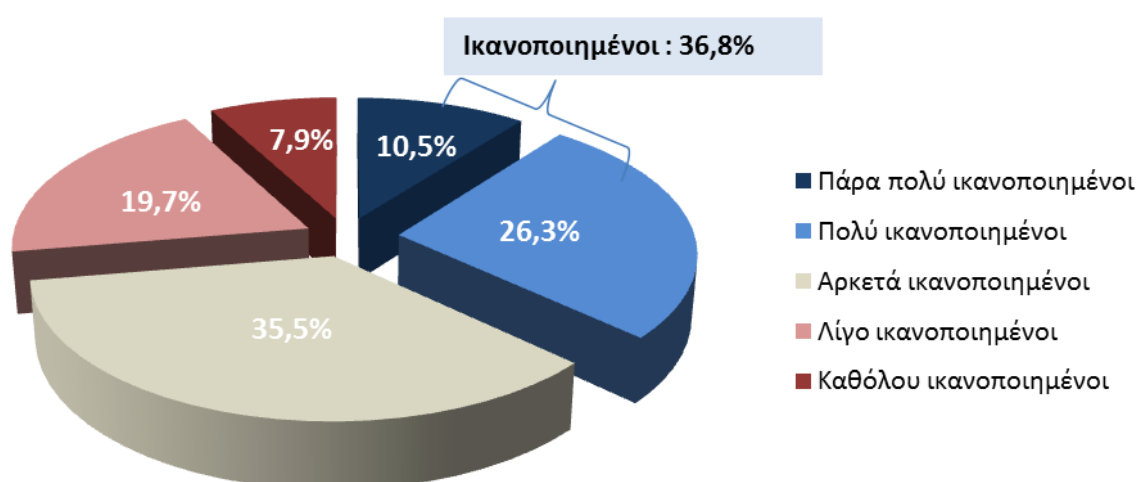
Μέγεθος επιχείρησης	%
Πολύ μικρές <10 εργαζόμενοι	21,1
Μικρές 10-49 εργαζόμενοι	40,8
Μεσαίες 50-249 εργαζόμενοι	14,5

Μεγάλες ≥ 250 εργαζόμενοι	13,2
ΔΑ	10,5

3. Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στην Επιχείρηση

Το 36,8% των επιχειρήσεων είναι πολύ ικανοποιημένες όσον αναφορά την πλήρη καταγραφή της ροής των δεδομένων που επεξεργάζονται, ενώ το 31,6% θεωρεί ότι έχει καταγράψει όλες τις διαδικασίες που ακολουθούνται κατά την επεξεργασία μέσα στην επιχείρηση.

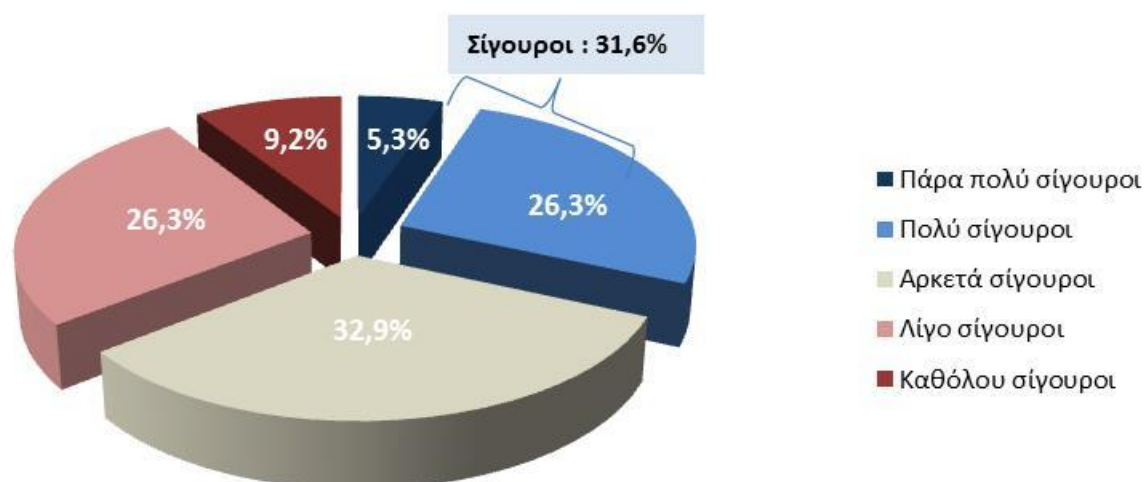
▪ Καταγραφή ροής δεδομένων

	%
Πάρα πολύ ικανοποιημένοι	10,5
Πολύ ικανοποιημένοι	26,3
Αρκετά ικανοποιημένοι	35,5
Λίγο ικανοποιημένοι	19,7
Καθόλου ικανοποιημένοι	7,9

Από την ερώτηση: «Πόσο ικανοποιημένοι θεωρείτε ότι είστε όσον αναφορά την πλήρη καταγραφή της ροής των δεδομένων στην Επιχείρησή σας;»

Καταγραφή διαδικασιών

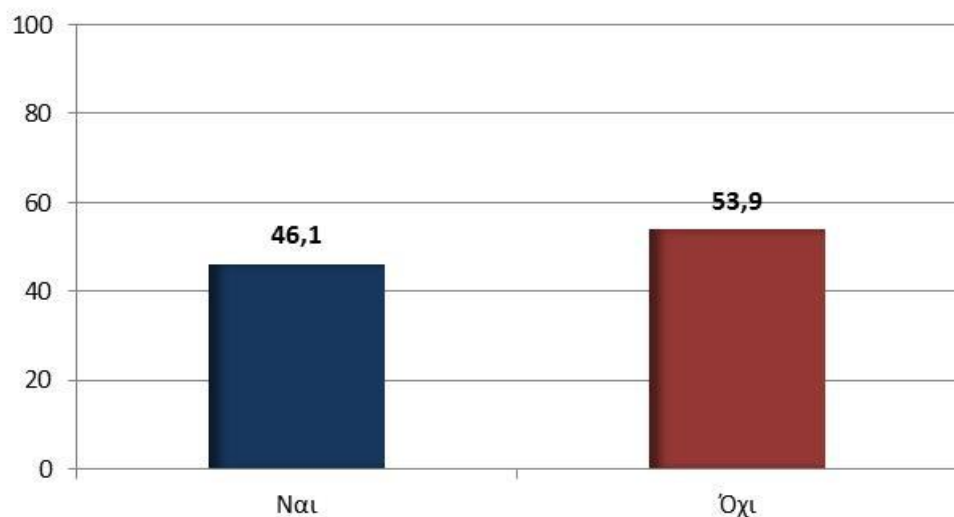

	%
Πάρα πολύ σίγουροι	5,3
Πολύ σίγουροι	26,3
Αρκετά σίγουροι	32,9
Λίγο σίγουροι	26,3
Καθόλου σίγουροι	9,2

Από την ερώτηση: «Πόσο σίγουροι είστε ότι γνωρίζετε και έχετε καταγράψει το σύνολο των διαδικασιών της Επιχείρησής σας, οι οποίες περιλαμβάνουν επεξεργασία προσωπικών δεδομένων;»

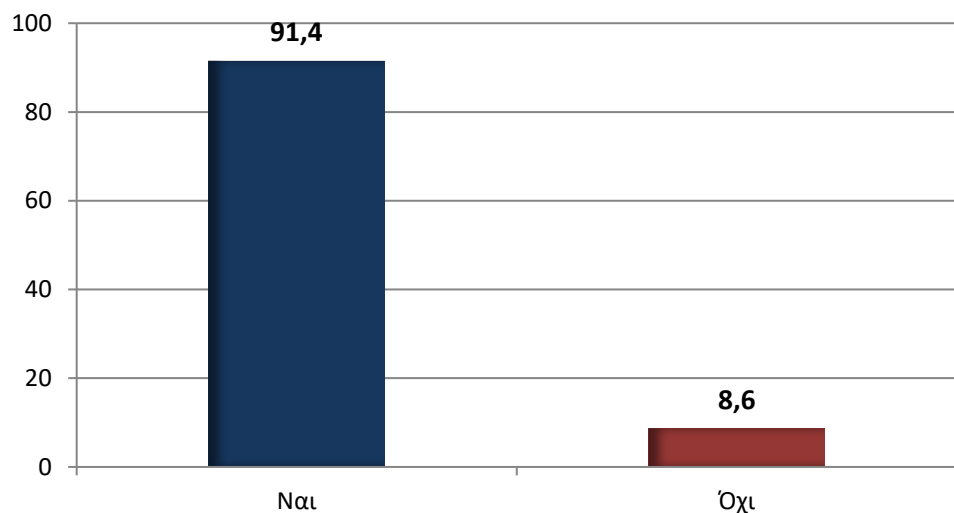
4. Επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων

Το 46,1% των επιχειρήσεων επεξεργάζεται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, ενώ μόλις το 8,6% κρίνει περιττή τη διατήρησή τους μετά την επεξεργασία τους.

	%
ΝΑΙ	46,1
ΟΧΙ	53,9

Από την ερώτηση: «Επεξεργάζεστε ειδικά (ευαίσθητα) προσωπικά δεδομένα;»

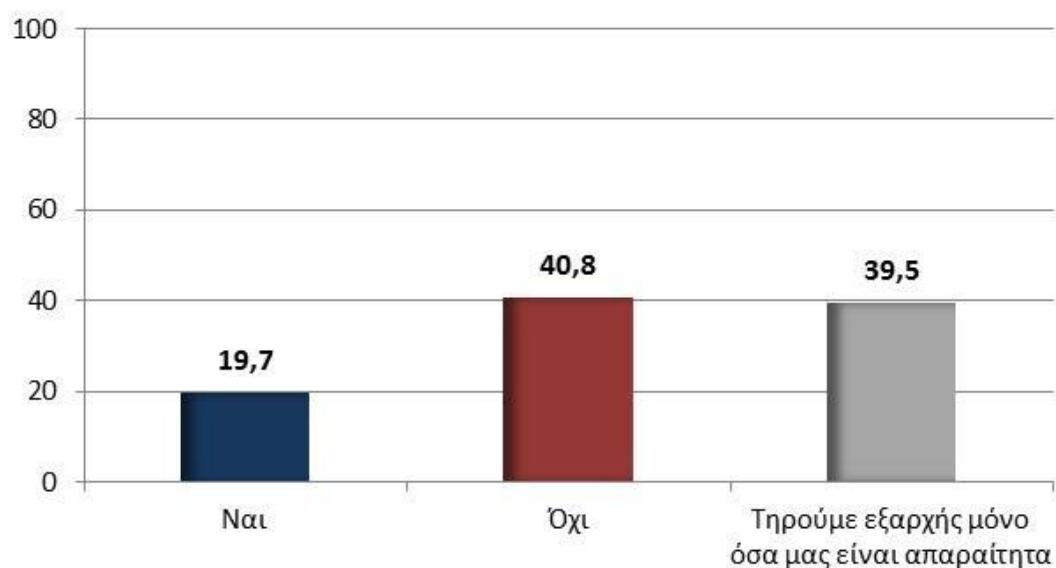

Επί αυτών που επεξεργάζονται ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα	%
ΝΑΙ	91,4
ΟΧΙ	8,6

Από την ερώτηση: «Είναι απαραίτητη για την Επιχείρησή σας η διατήρηση ευαίσθητων δεδομένων για σημαντικό χρονικό διάστημα μετά την επεξεργασία;»

5. Ελαχιστοποίηση προσωπικών δεδομένων

Μόλις το 19,7% των επιχειρήσεων έχει προβεί σε ελαχιστοποίηση των προσωπικών δεδομένων που τηρεί, ενώ το 39,5% τηρεί εξ αρχής μόνο όσα προσωπικά δεδομένα είναι απαραίτητα για την ολοκλήρωση των δραστηριοτήτων που ασκεί.

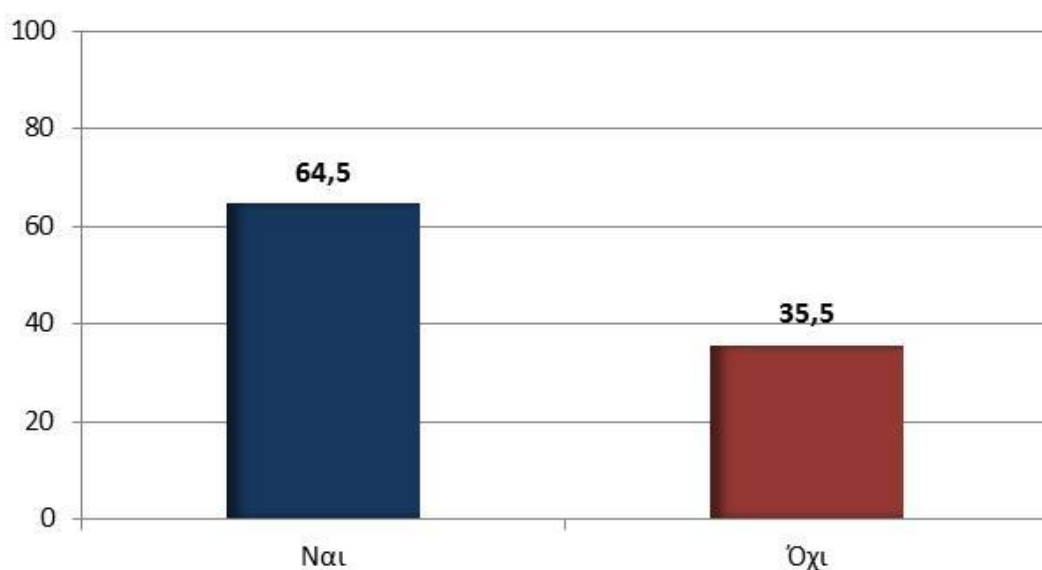

	%
Ναι	19,7
Όχι	40,8
Τηρούμε εξ αρχής μόνο όσα μας είναι απαραίτητα	39,5

Από την ερώτηση: «Έχετε προβεί στην απαραίτητη ελαχιστοποίηση των προσωπικών δεδομένων που τηρείτε;»

6. Λήψη συγκατάθεσης των υποκειμένων για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων τους

Παραπάνω από τις μισές επιχειρήσεις (64,5%) διαθέτουν πλέον μηχανισμούς λήψης συγκατάθεσης των υποκειμένων για την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων σε όλα τα σημεία διεπαφής. Ωστόσο, αρκετά μεγάλο παραμένει το ποσοστό εκείνων που δεν λαμβάνουν καν την συγκατάθεση του υποκειμένου για την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων (35,5%).

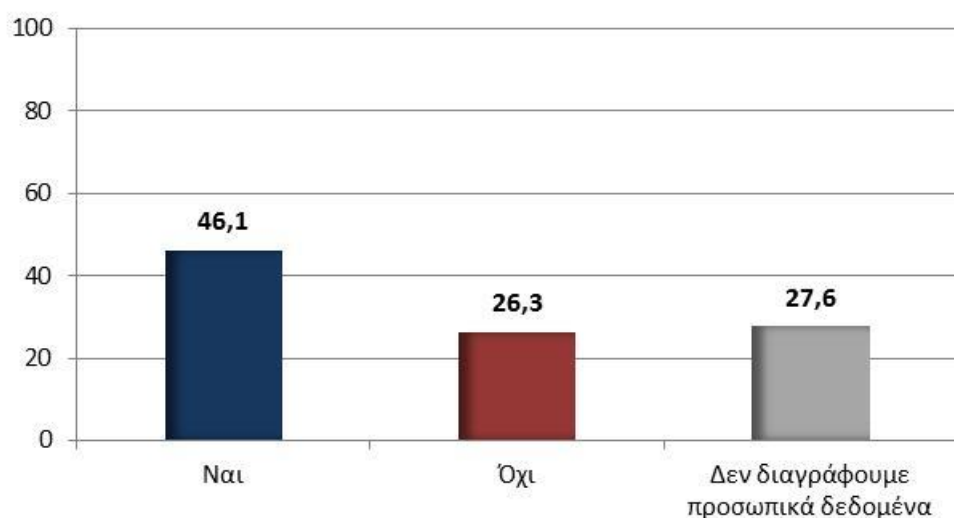
	%
Ναι	64,5
Όχι	35,5

Από την ερώτηση: «Διαθέτει η Επιχείρησή σας μηχανισμούς λήψης συγκατάθεσης των Υποκειμένων για την επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων σε όλα τα σημεία διεπαφής;»

7. Διατήρηση των προσωπικών δεδομένων

Το 46,1% των επιχειρήσεων έχει καθορίσει συγκεκριμένο χρονικό διάστημα διατήρησης των προσωπικών δεδομένων που επεξεργάζεται, ενώ μικρότερο είναι το ποσοστό εκείνων που διαθέτουν σε ισχύ Πολιτικές Ασφαλούς Καταστροφής των φυσικών και ηλεκτρονικών αρχείων που περιέχουν προσωπικά δεδομένα (38,2%). Παρ' όλα αυτά, μόλις το 55,3% θεωρεί πως είναι σε θέση να εφαρμόσει στην πράξη την Πολιτική Διατήρησης Προσωπικών Δεδομένων που έχει θεσπίσει, αποδεικνύοντας ότι είτε ακόμα δεν γνωρίζει τη σημασία της αρχής της ελαχιστοποίησης των δεδομένων είτε δεν έχει λάβει ακόμα τα κατάλληλα μέτρα για την εφαρμογή μίας τέτοιας Πολιτικής. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι το 21,1% δεν έχει θεσπίσει ακόμη Πολιτική Διατήρησης Προσωπικών Δεδομένων, ενώ το 27,6% δεν διαγράφει ποτέ τα προσωπικά δεδομένα που έχει συλλέξει.

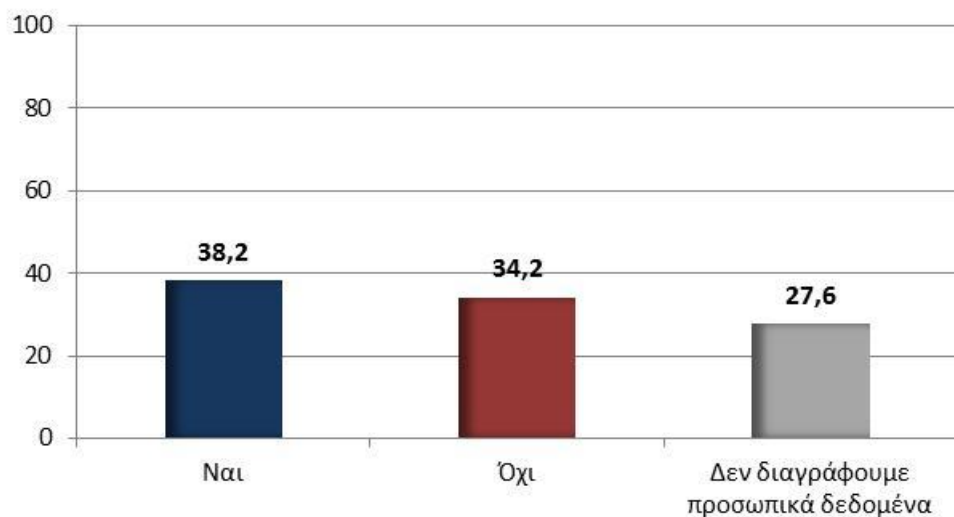
▪ Χρονικό διάστημα διατήρησης

	%
Ναι	46,1
Όχι	26,3
Δεν διαγράφουμε προσωπικά δεδομένα	27,6

Από την ερώτηση: «Έχετε καθορίσει συγκεκριμένο χρονικό διάστημα διατήρησης των προσωπικών δεδομένων ανά κατηγορία δεδομένων για το σύνολο των προσωπικών δεδομένων που επεξεργάζεται η Επιχείρησή σας;»

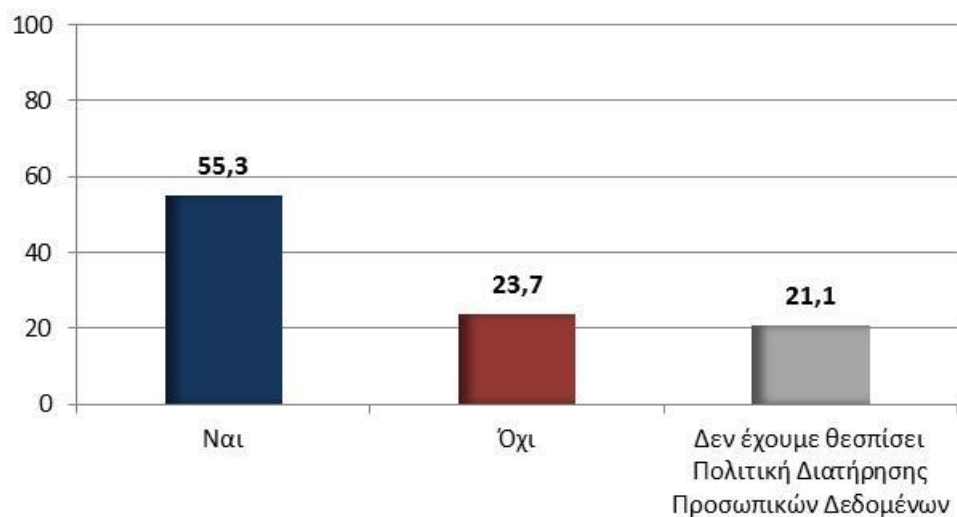
▪ Πολιτική ασφαλούς διαγραφής

	%
Ναι	38,2
Όχι	34,2
Δεν διαγράφουμε προσωπικά δεδομένα	27,6

Από την ερώτηση: «Διαθέτετε σε ισχύ Πολιτικές Ασφαλούς Καταστροφής των φυσικών και ηλεκτρονικών αρχείων που περιέχουν προσωπικά δεδομένα, μετά το πέρας του υποχρεωτικού χρονικού διαστήματος τήρησης αυτών;»

▪ Πολιτική Διατήρησης Προσωπικών Δεδομένων

	%
Ναι	55,3
Όχι	23,7
Δεν έχουμε θεσπίσει Πολιτική Διατήρησης	21,1

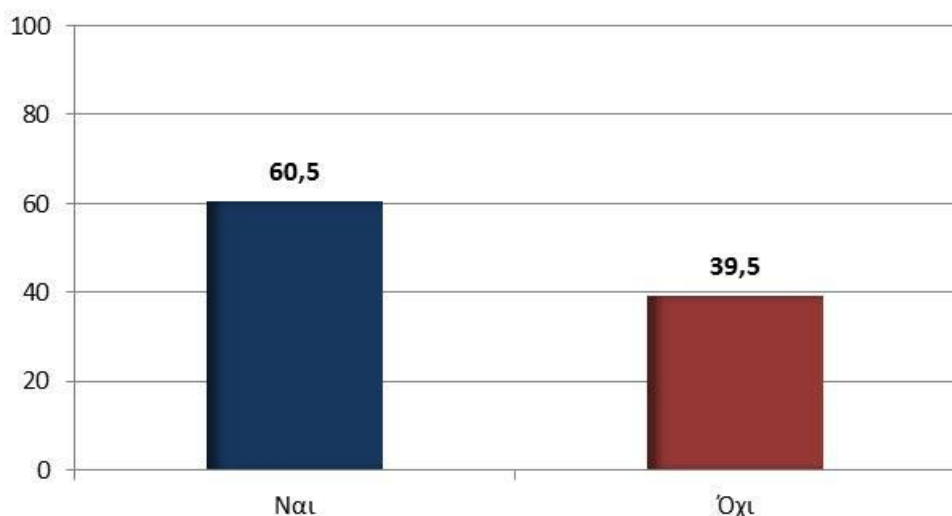
Από την ερώτηση: «Θεωρείτε ότι η Επιχείρησή σας είναι σε θέση να εφαρμόσει στην πράξη την Πολιτική Διατήρησης Προσωπικών Δεδομένων που έχει θεσπίσει;»

8. Αρχαιοθέτηση των προσωπικών δεδομένων

Όσον αφορά την αρχαιοθέτηση των προσωπικών δεδομένων μέσα στην επιχείρηση, το 60,5 % δηλώνει πως έχει καταγράψει κάθε ηλεκτρονικό ή φυσικό χώρο αρχαιοθέτησης που διατηρεί και το 46,1% διενεργεί αρκετά συχνά έλεγχο σε αυτά τα σημεία.

Το 76,3% γνωρίζει ποια άτομα από το προσωπικό διαθέτουν πρόσβαση στα σημεία ηλεκτρονικής και φυσικής αρχαιοθέτησης, ωστόσο το 52,6% δεν έχει εφαρμόσει σύστημα ελέγχου πρόσβασης στα δεδομένα βάσει ρόλου ("role-based access control") σε όλα τα σημεία αρχαιοθέτησης που διαθέτει.

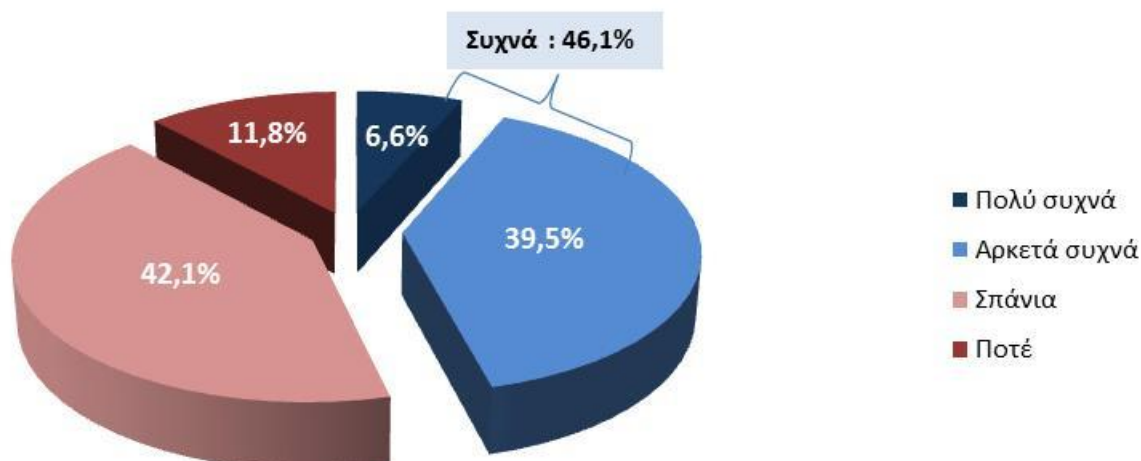
▪ Καταγραφή σημείων αρχαιοθέτησης

	%
Ναι	60,5
Όχι	39,5

Από την ερώτηση: «Έχετε εντοπίσει και καταγράψει κάθε ηλεκτρονικό ή φυσικό χώρο αρχαιοθέτησης των προσωπικών δεδομένων που διατηρεί η Επιχείρησή σας;»

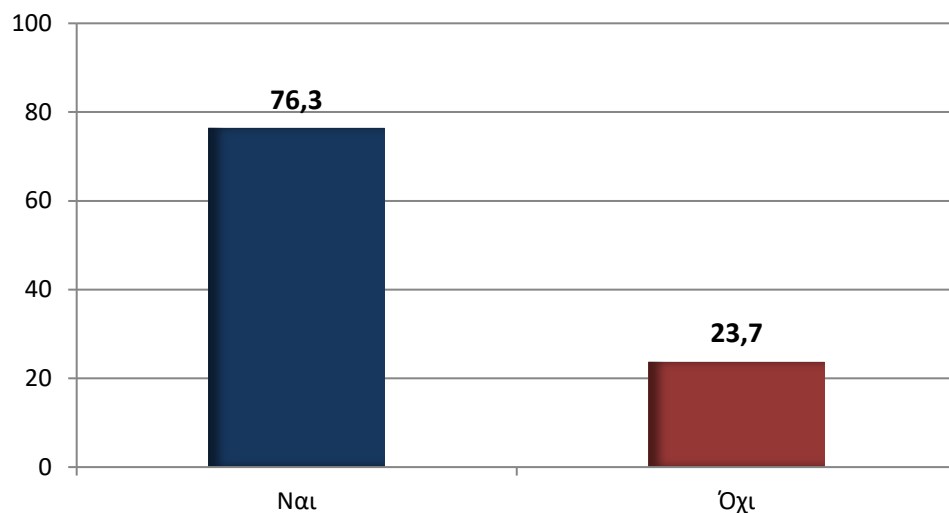
▪ Έλεγχος στα σημεία αρχειοθέτησης

	%
Πολλά συχνά	6,6
Αρκετά συχνά	39,5
Σπάνια	42,1
Ποτέ	11,8

Από την ερώτηση: «Πόσο τακτικά διενεργείτε έλεγχο στα σημεία αρχειοθέτησης προσωπικών δεδομένων της Επιχείρησής σας προκειμένου να ελέγξετε την πιθανή ύπαρξη ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων που δεν γνωρίζατε ότι υφίσταντο εξ αρχής;»

- Πρόσβαση στα σημεία αρχειοθέτησης

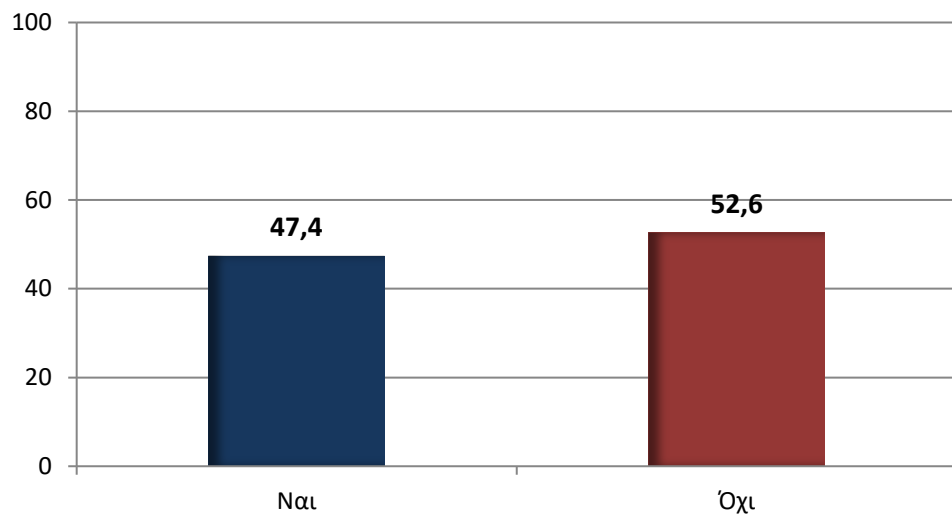

	%
Ναι	76,3
Όχι	23,7

Από την ερώτηση: «Γνωρίζετε ποια άτομα από το προσωπικό της Επιχείρησής σας διαθέτουν πρόσβαση στα σημεία ηλεκτρονικής και φυσικής αρχειοθέτησης των προσωπικών δεδομένων;»

- Role-based access control

	%
Ναι	47,4
Όχι	52,6

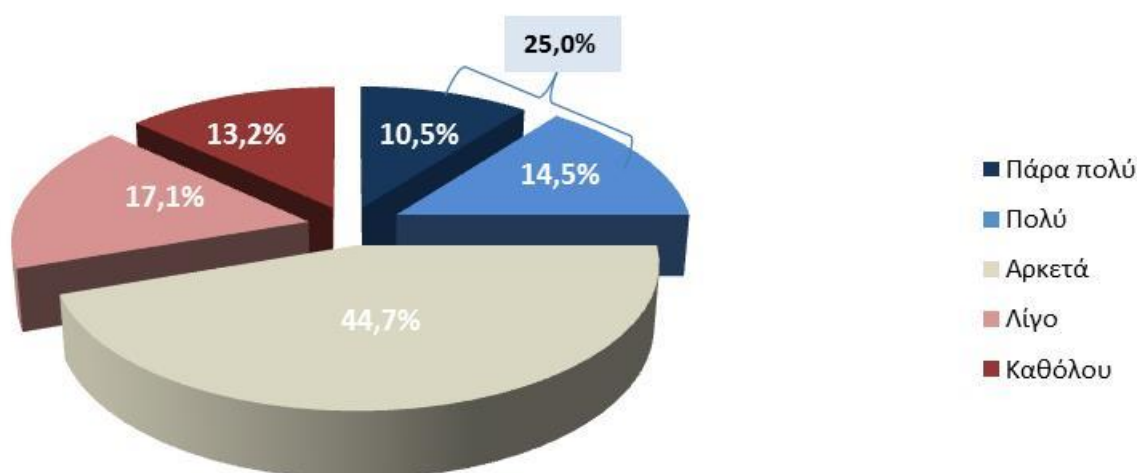

Από την ερώτηση: «Έχετε εφαρμόσει σύστημα ελέγχου πρόσβασης στα δεδομένα βάσει ρόλου ("role-based access control") σε όλα τα σημεία αρχειοθέτησης προσωπικών δεδομένων που διαθέτει;»

9. Διαχείριση αιτημάτων

Ως προς τη διαχείριση αιτημάτων των Υποκειμένων, το 44,7% των επιχειρήσεων θεωρούν ότι είναι αρκετά έτοιμοι να διαχειριστούν τα αιτήματα που υποβάλλονται εντός 30 ημερών. Το 30,2% πιστεύει πως έχει υιοθετήσει μια πολύ ευέλικτη Πολιτική Διαχείρισης Αιτημάτων, ενώ το 25% θεωρεί πολύ εύκολο να ικανοποιήσει ένα Αίτημα Φορητότητας των δεδομένων του Υποκειμένου.

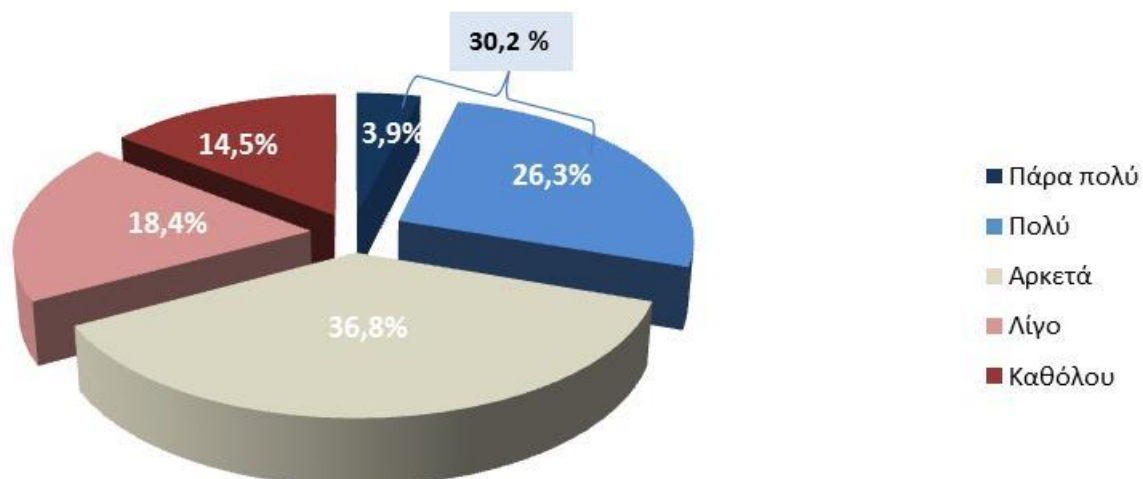
▪ Ετοιμότητα διαχείρισης αιτημάτων

	%
Πάρα πολύ	10,5
Πολύ	14,5
Αρκετά	44,7
Λίγο	17,1
Καθόλου	13,2

Από την ερώτηση: «Πόσο έτοιμη θεωρείτε ότι είναι η Επιχείρησή σας να διαχειριστεί εντός 30 ημερών (π.χ.) δεκαπέντε αιτήματα που τυχόν υποβληθούν από τα Υποκείμενα ταυτόχρονα;»

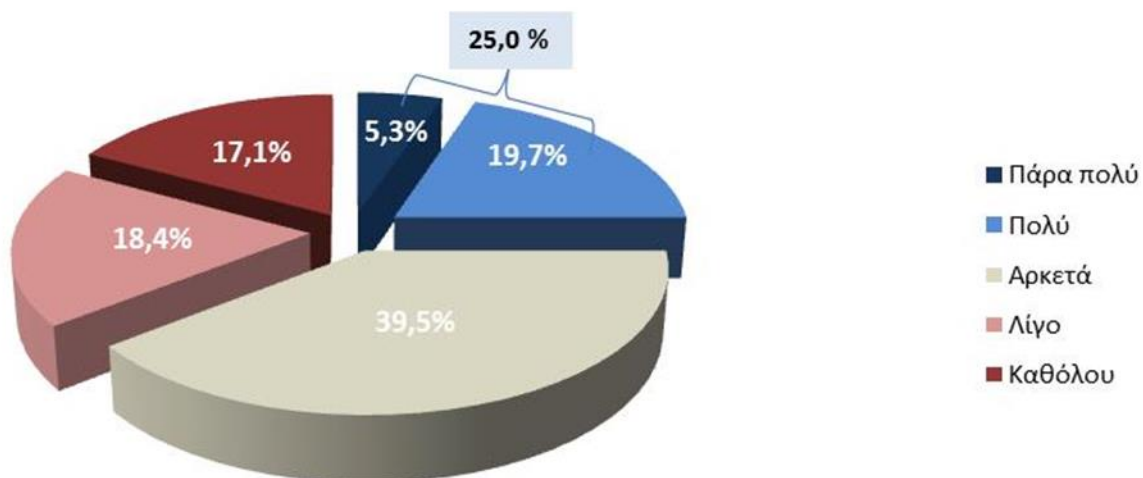
▪ Ευελιξία της Πολιτικής Διαχείρισης Αιτημάτων

	%
Πάρα πολύ	3,9
Πολύ	26,3
Αρκετά	36,8
Λίγο	18,4
Καθόλου	14,5

Από την ερώτηση: «Πόσο ευέλικτη θεωρείτε ότι είναι η Πολιτική Διαχείρισης Αιτημάτων που έχει υιοθετήσει η Επιχείρησή σας;»

▪ Αίτημα φορητότητας

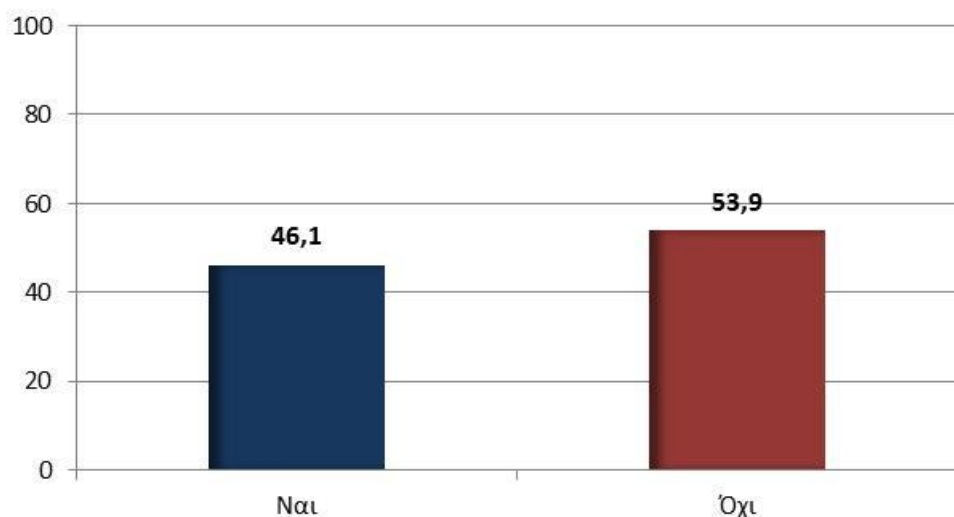

	%
Πάρα πολύ	5,3
Πολύ	19,7
Αρκετά	39,5
Λίγο	18,4
Καθόλου	17,1

Από την ερώτηση: «Πόσο εύκολο θεωρείτε ότι είναι για την επιχείρησή σας να ικανοποιήσει ένα Αίτημα Φορητότητας των δεδομένων του Υποκειμένου;»

10. Υπεύθυνος επεξεργασίας

Όταν η επιχείρηση έχει τον ρόλο του υπευθύνου επεξεργασίας, το 53,9% των επιχειρήσεων θεωρεί πως δεν είναι ακόμα σε θέση να ελέγχει και αξιολογεί την επάρκεια των μέσων συμμόρφωσης με τον Κανονισμό των εκτελούντων την επεξεργασία με τους οποίους συνεργάζεται.

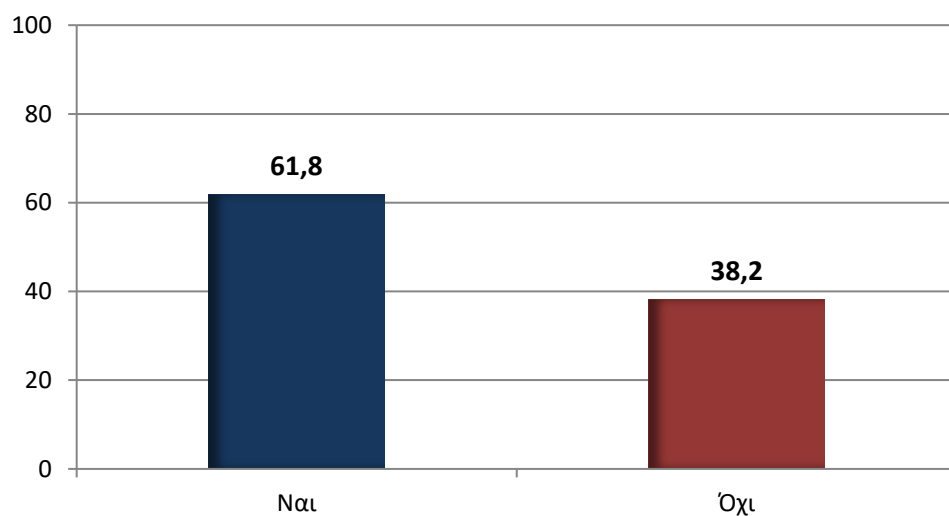

	%
Ναι	46,1
Όχι	53,9

Από την ερώτηση: «Ως προς τις περιπτώσεις που είστε υπεύθυνος επεξεργασίας, έχετε ελέγξει και αξιολογήσει την επάρκεια των μέσων συμμόρφωσης στον Κανονισμό των εκτελούντων την επεξεργασία για λογαριασμό σας;»

11. Επενδύσεις σε πληροφοριακά συστήματα

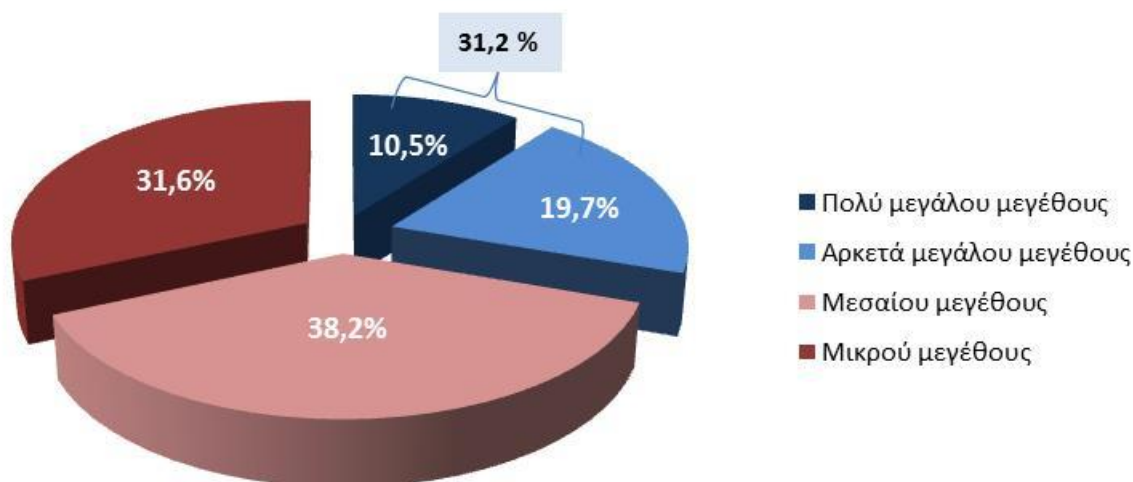
Το 61,8% των επιχειρήσεων έχει προβεί σε επενδύσεις στα πληροφοριακά του συστήματα προκειμένου να εναρμονιστεί με τον Κανονισμό, ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι η πλειοψηφία τους (69,8%) θεωρεί μικρές έως μεσαίου μεγέθους αυτές τις επενδύσεις. Το γεγονός αυτό αποδεικνύει ότι δεν έχουν γίνει κατανοητές οι απαιτήσεις του Κανονισμού για την προστασία των δεδομένων που υφίστανται επεξεργασία μέσω πληροφορικών συστημάτων αλλά και η σημασία των επενδύσεων αυτών.

	%
Ναι	61,8
Όχι	38,2

Από την ερώτηση: «Έχετε κάνει επενδύσεις στα πληροφοριακά σας συστήματα προκειμένου να εναρμονιστεί η Επιχείρησή σας στον Κανονισμό;»

▪ Χαρακτηρισμός επένδυσης

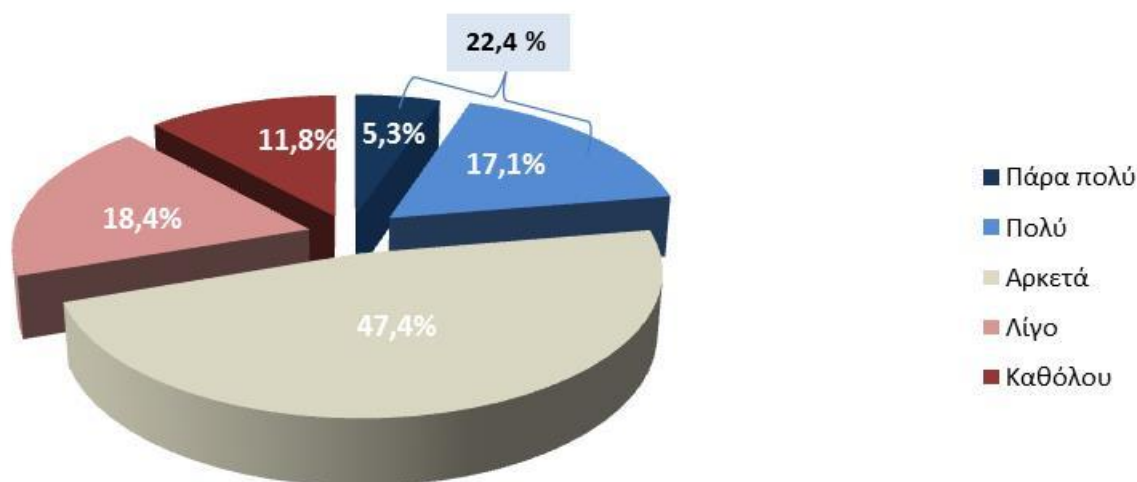
	%
Πολύ μεγάλου μεγέθους	10,5
Αρκετά μεγάλου μεγέθους	19,7
Μεσαίου μεγέθους	38,2
Μικρού μεγέθους	31,6

Από την ερώτηση: «Πώς θα χαρακτηρίζετε τις επενδύσεις σε πληροφοριακά συστήματα (προκειμένου να συμμορφωθείτε στον Κανονισμό);»

Έχουν κάνει επενδύσεις	Χαρακτηρισμός επένδυσης			
	Πολύ μεγάλου μεγέθους	Αρκετά μεγάλου μεγέθους	Μεσαίου μεγέθους	Μικρού μεγέθους
Ναι	17,0	27,7	38,3	17,0
Όχι	-	6,9	37,9	55,2

12. Παραβίαση προσωπικών δεδομένων

Όσον αφορά τον εντοπισμό παραβίασης προσωπικών δεδομένων εντός της επιχείρησης, το 47,4% θεωρεί αρκετά εύκολο να εντοπίσει την παραβίαση και το 22,4% πολύ έως πάρα πολύ εύκολο.

	%
Πάρα πολύ	5,3
Πολύ	17,1
Αρκετά	47,4
Λίγο	18,4
Καθόλου	11,8

Από την ερώτηση: «Πόσο εύκολα θεωρείτε ότι μπορείτε να εντοπίσετε μία παραβίαση προσωπικών δεδομένων στην Επιχείρησή σας;»

13. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η αντίληψη που επικρατεί στο ελληνικό κοινό γύρω από το ποσοστό συμμόρφωσης των επιχειρήσεων με τον GDPR ανέδειξε ιδιαίτερος σημαντικά και ενδιαφέροντα στοιχεία.

Ένα ενθαρρυντικά μεγάλο ποσοστό των επιχειρήσεων θεωρεί ότι έχει καταγράψει πλήρως τη ροή των προσωπικών δεδομένων που επεξεργάζεται όπως και των διαδικασιών επεξεργασίας στις οποίες προβαίνει. Παράλληλα, μεγάλο ποσοστό των επιχειρήσεων έχει καθορίσει πρόγραμμα διατήρησης των προσωπικών δεδομένων. Τέλος, η πλειοψηφία των επιχειρήσεων δηλώνει ότι μπορεί να διαχειριστεί εντός της προβλεπόμενης από το νόμο προθεσμίας τα αιτήματα των υποκειμένων, ενώ ταυτόχρονα υποστηρίζει ότι μπορεί να εντοπίσει ενδεχόμενο περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων αρκετά εύκολα.

Ενώ το δείγμα των ανωτέρω απαντήσεων φαίνεται αισιόδοξο, αξιοσημείωτο είναι ότι αρκετά μεγάλο παραμένει το ποσοστό των επιχειρήσεων που δεν λαμβάνουν καν τη συγκατάθεση του υποκειμένου για την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων και παρ'όλο που μεγάλο ποσοστό δηλώνει ότι έχει ορίσει συγκεκριμένη Πολιτική Διατήρησης Προσωπικών Δεδομένων, δεν έχει λάβει μέτρα για την εφαρμογή της ενώ παράλληλα δεν διαγράφει ποτέ στην πράξη τα προσωπικά δεδομένα που έχει συλλέξει. Παρατηρείται επίσης μεγάλο ποσοστό έλλειψης στη διενέργεια ελέγχων στα σημεία αρχειοθέτησης όπως και στην εφαρμογή του συστήματος ελέγχου στα δεδομένα βάσει ρόλου (role based access control), γεγονός που έρχεται να επιβεβαιώσει ότι ενώ τα αποτελέσματα καταγράφουν ιδιαίτερα αυξημένο ποσοστό επιχειρήσεων που έχουν προβεί σε μεγάλες επενδύσεις στα πληροφοριακά τους συστήματα, δεν έχει ενσωματωθεί η ουσιαστική εφαρμογή του Κανονισμού στην καθημερινή τους λειτουργία. Μεγάλο ποσοστό άλλωστε των επιχειρήσεων που έχουν τον ρόλο του Υπευθύνου Επεξεργασίας, θεωρεί ότι δεν είναι σε θέση να αξιολογεί την επάρκεια συμμόρφωσης με τον Κανονισμό των συνεργατών του.

Η Privacy Advocate διαθέτει την τεχνογνωσία για να βοηθήσει τους πελάτες της να συμμορφωθούν αποτελεσματικά στις απαιτήσεις του GDPR αλλά και της αγοράς, βελτιστοποιώντας τις στρατηγικές αξιοποίησης των πόρων που ήδη διαθέτουν προσφέροντας ταυτόχρονα ρεαλιστικές λύσεις εφαρμογής νέων πολιτικών και συστημάτων που διασφαλίζουν το αυξημένο επίπεδο ασφαλείας που θέτει ο Κανονισμός.